

Traject Leiden – Katwijk
Afstand 11 km
Startpunt Leiden Vliet / Rijn- en Schiekanaal
Startpunt Katwijk Jachthaven Katwijk

Met dank aan
Deelnemende Gemeenten
Deelnemende Waterschappen
Prov. Zuid-Holland
Wikipedia.nl
VVV's

Bijzonderheden
Max. doorvaart breedte 10 m.
Max. doorvaart hoogte 4,50 m.
Max. diepgang 3,00 m.
Max. lengte 85 m.
Kenmerken Luw vaarwater, beperkte beroepsvaart

Ontwerp en redactie
BICT en EigenWijsWerk
ontwikkelden deze route in opdracht
van de **Vereniging Regio Water**

De Oude Rijn zo oud als het landschap, kronkelt dan weer smal dan weer breed langs een divers landschap. Afmeren vlakbij de zee en het strand van Katwijk. Daar waar zout en zoet water slim van elkaar gescheiden zijn. Een vaartocht die van rijke stadscultuur naar zilte zee voert. Een tocht van uitersten.

Let op: Deze vaarroute wordt gebruikt door zowel de recreatie- als de beroepsvaart. Specifieke informatie over (mogelijk gevaarlijke) knooppunten waar beroeps- en recreatievaart elkaar treffen zie: www.varendoejesamen.nl

	Naam	Afmetingen	Telefoon	Marifoon	
1	Hoogkamerbrug	BB H25 W10.5	071-5764173	22	Bediening gehele jaar: ma.-vr 6:00-21:30 za. 9:00-14:00 zo. gesloten
2	Hoflandbrug	BB H27 ..		22	Zie 1
3	Waddingerbrug	BB H25 ..	071-5763652	22	Zie 1
4	Spoorbrug	BB H56 ..			
5	Stevenshofbrug	BB H29 ..	071 5219675	22	Zie 1. Bediening door Schrijversbrug Leiden
6	Haagseschouwbrug	BB H29 ..		22	Zie 6
7	A44	BB H56 ..			Op aanvraag
8	Torenvlietbrug	BB H55 ..			Op aanvraag
9	Voetveer	Kabel			
10	Sandtlaanbrug	BB H25 ..	071-4065518	10	Bediening gehele jaar: ma-vr 8:00-20:00 za.9:00-12:00 zo. Gesloten
11	Roversbrug	BB H47 ..			Op aanvraag
12	Kon. Julianabrug	BB H45 ..			Op aanvraag
13	Uitwateringsgemaal	Afgesloten			
14	W. vd. Hoopbrug	Vast H52 W8.5			

Zie kaartje punt A.

Aan de linkeroever ligt [Voorschoten](#). Voorschoten leent zijn oorsprong aan de strandwallen, die een veilige plaats vormden voor de eerste bewoners. Er zijn aanwijzingen dat 2000 voor Chr. hier al mensen leefden. Het gebied ten oosten van de strandwal en Vliet was tot ongeveer 1000 na Chr. moeras. Dit moeras vormde één groot gebied van Denemarken tot aan Noord- Frankrijk. De oostelijke grens van het moeras lag ter hoogte van Utrecht.

400 meter ten zuid-westen van de Hooghkamerbrug aan de Leidseweg ligt de voormalige zilverfabriek van Van Kempen en Begeer. Dit industrieel erfgoed is gebouwd in 1858 in een [eclectisch-classicistische](#) stijl. Een parel voor het oog van de architectuur liefhebber.

De Hooghkamerbrug is een [basculebrug](#). Een bascule is een weegschaal gebaseerd op een hefboom. Een basculebrug is dan ook altijd uitgevoerd met een hefboom en een contragewicht

Om het brugdek van bijvoorbeeld de Hooghkamerbrug te openen is een motor van ongeveer 3 Kilowatt (3000 watt) nodig. Dit is ongeveer het zelfde vermogen wat uw wasmachine nodig heeft en komt al dicht in de buurt van een moderne stofzuigermotor (2000 watt)

De Hoflandbrug is vernoemt naar de Voorschotse wijk Noord-Hofland. Iets verderop ligt de Waddingerbrug en ten westen ervan het huis *Ter Wadding*. Het huis is gebouwd op een plaats die al in 866 met 'ter wadding' - doorwaadbare plaats - werd aangeduid. Mogelijk kon men vanaf de strandwal waarop Voorschoten is gebouwd op dit punt de [Oude Rijn](#) oversteken. De huidige vorm van het landhuis dateert uit ca. 1770. Direct na de Waddingerbrug kunt u bakboord afmeren aan een bedrijventerrein.

Halverwege de spoorbrug en de Stevenshofbrug ligt de scheepswerf Akerboom. De familie Akerboom heeft een rijke scheepsbouwtraditie. Jachten, zeilschepen, loggers en ponten in vele soorten en maten rolden hier ooit van de helling. Nu maakt de scheepswerf onderdeel uit van een consortium dat o.a. luxe jachten bouwt.

Vanaf het Rijn- en Schiekanaal vaart u onder de Hooghkamerbrug door het Korte Vlietkanaal op.

0

1200 meter na de brug vaart u door de Hoflandbrug. De brug wordt bediend door de Waddingerbrug. De brugwachter moet dit ter plaatse doen. Dus niet via camera's. Als u gepasseerd bent gaat de brugwachter met u mee naar de Waddingerbrug.

1.5

Direct na de Waddingerbrug kunt u stuurboord uit richting het centrum van Leiden. U vaart hier rechtdoor en passeert de spoorbrug. Het vaarwater wordt hier breder.

700 m. na de spoorbrug
passeert u de Stevens-
hofbrug. Deze wordt op
afstand bediend door de
Schrijversbrug. 2,8

Zie kaartje punt B.

Als u trek hebt in een kopje koffie of een hapje ontmoet u, eerst stuurboord en na de Haagsche schouwbrug bakboord, restaurants. Het woord [schouw](#) in Haagsche Schouw betekend hier: 'toezicht op waterstaatswerken als watergangen en waterkeringen'. De schouw wordt in de regel uitgevoerd door het [waterschap](#). Het woord schouwburch heeft van oorsprong dezelfde betekenis.

Via de Stevenshofbrug,
Haagsche schouwbrug
en de A44 brug vaart u
Leiden uit en
Valkenburg in. Na
ongeveer 850 passeert
u de Torenvlietbrug
(N206).

Als u de benen wilt strekken, dan kunt een uitstapje maken naar het [Nationaal SmalSpoormuseum](#) te Valkenburg. Vanaf de Haagsche Schouw loopt u naar de Ommedijkseweg, onder het viaduct van de A44 met de weg mee richting wassenaar. De loopafstand bedraagt ongeveer 500 m. Voor afmeren dient u wel toestemming te vragen aan de eigenaar/uitbater van het perceel.

De eerste bewoners van [Valkenburg](#) waren hoogstwaarschijnlijk de Romeinen. Het fort [Praetorium Agrippinae](#) werd in 39 door keizer [Caligula](#) gebouwd en vernoemd naar Vipsania Agrippina, de in 33 gestorven moeder van de keizer. Toen de Romeinen zich terugtrokken, verloor het fort zijn functie. Uit de resten is rond de middeleeuwen het [ambacht](#) ontstaan, dat zich aan de zuidzijde van de [Oude Rijn](#) uitstreckte tot aan de Noordzee. Oorspronkelijk maakte het ambacht deel uit van het [bisdom Utrecht](#). In de twaalfde eeuw ging het echter over naar de graven van Holland. Valkenburg is vooral bekend door het -inmiddels voormalige- Vliegvelde Valkenburg.

Let op u nadert de
kabelpont van Valken-
burg. De bocht naar
stuurboord is
onoverzichtelijk. Als u
groot schip bent en/of
marifoon aan boord
hebt, meld u positie en
richting via kanaal 10
met "..... nadert het
pontje van Valkenburg
richting Katwijk".
Passeer het voetveer op
ruime afstand. Het
voetveer heeft geen
marifoon. 6,5

Het [voet- en fietsveer](#) (oude pont) van Valkenburg heeft een lange geschiedenis. De eerste veerrechten dateren uit 1719 en hadden verstrekkende gevolgen. Een ieder die naar de overkant wilde moest betalen voor de overtocht zelfs al deed men dat met eigen vaartuig. Het voetveer uit 1936 is bewaard gebleven en is uniek voor Nederland.

Zie kaartje punt C.

Aan stuurboordwal ligt [Rijnsburg](#). De bekendste inwoner van Rijnsburg is de filosoof [Spinoza](#). Hij was rond 1670 één van de eerste pleiters voor Godsdienstvrijheid en tolerantie, dat later één van de grondbeginselen werd van de Westerse cultuur. In het Rijnsburgse Spinozahuisje heeft de filosoof een deel van zijn grootste werk 'Ethica' geschreven.

De Oude Rijn wordt hier
smaller en 850 m.
voorbij het pontje
splitst het vaarwater
zich. Als uw schip een
kruiphoogte heeft van
max. 1.40 m kunt u hier
rechtdoor varen. 7,3

Zijn grote bijdrage aan de [ethiek](#). Als u een klein (± 7 m.) schip hebt kunt u even afmeren op 400 m. vanaf het huisje.

In Rijnsburg is 's werelds grootste vestiging van de [bloemenveiling Flora](#). Daarmee is het dorp bloemenplaats nummer een.

De grootste bloemenveiling is op werkdagen te bezoeken. Een dynamische wereld waar handelaren bloemen in- en verkopen, die o.a. hun weg vinden via Schiphol naar iedere plek waar mensen van bloemen houden.

Zie kaartje punt D.

Al u op de splitsing rechtdoor, de Oude Rijn volgt, vaart u door het oude dorps hart van [Katwijk aan de Rijn](#). Eenmaal de eerste brug gepasseerd krijgt u links een de Zandsloot, een zijkanaaltje. Deze sloot diende als af- en aanvoer voor de gewezen tuinbouw op de Zanderij. Even verderop ligt de Roskambrug en de aangrenzende Turfmarkt. De meer dan 500 jaar oude herberg de Roskam ligt aan de Turfmarkt. Naast herberg fungeerde de Roskam in vroeger tijd ook als rechtbank en gevangenis. Nog altijd is de gijzelskamer aanwezig. In 1718 werd ooit het vonnis tegen een dievegge uitgesproken:

'Zij moet door de scherprechter gebonden worden aan een paal op het schavot en gewurgd of geblakerd sodanig datter de dood navolgd'.

U kunt hiervandaan ook het oude centrum van Katwijk aan de Rijn bezoeken.

[Katwijk aan Zee](#) staat bekend om haar zeevisserij en met name de haring. Minder bekend is haar binnenvaartverleden. Binnenvaartschepen voeren o.a. zout aan voor het pekelen van de haring. Het Prins Hendrikkanaal is de binnenvaarthaven van Katwijk aan Zee. Hier stond de voormalige haringafslag en waren tal van rederijen gevestigd. Eén oude nettenboetschuur staat nog aan de Prins Hendrikkanaal.

Het Katwijkse dialect is nauw verwant aan het oud Hollands. *Drijvens* (vliegenvlug), *Skoen* (schoen), *taen* (tenen), en *regge* (rug) zijn hier voorbeelden van.

'**de kwaek ophauwe**' de boel ophouden. Oorspronkelijk verwijst de uitdrukking naar de brugwachter die de kwakel, de *kwaek* (een hefbruggetje), ophoudt en daarmee dus ook de boel (het verkeer) ophoudt.

Als u van zee en zand houdt, zijn er tal van mogelijkheden. Vanuit de Zuid-Boulevard strekt een groot duingebied, met talrijke watertjes zich uit tot aan Wassenaar.

Anders gaat u stuurboord (rechts) uit en komt u op het Additioneel-kanaal. Verderop ligt de Sandtlaanbrug .

Als u rechtdoor gevaren bent komt u twee vaste bruggen tegen. De eerste is het laagst de twee het smalst. Het vaarwater komt uit in het Additioneelkanaal.

Via het Additioneel- kanaal vaart u richting uitwatering. Onderweg komt u de Roversbrug (N206) tegen en 500 m. verder ligt de Koningin Julianabrug. Na deze bruggen ziet u 500 m. verder de jachthaven aan bakboord (links) liggen. In het seizoen kunt u ook aan stuurboord zijde afmeren. Deze afmeergelegenheid wordt eveneens beheerd door de jachthaven. Het havenkantoor zit op één van de pieren. 9,1

Aan de noordzijde ligt een duinengebied tot aan Noordwijk en het strand is breed en relatief rustig voor Nederlandse begrippen. In het seizoen heeft u een ruime keuze aan strandpaviljoens en terrasjes.

Zie kaartje punt E.

Een supermarkt vindt u o.a. aan het begin en het eind van het Prins Hendrikkanaal.

Het [VVV](#) is gevestigd aan de Voorstraat 41. Winkelen kunt u in het hart van Katwijk aan Zee direct achter de boulevard. Het centrum is via het Prins Hendrikkanaal bereikbaar.

Als u de jachthaven voorbij vaart kunt u bakboord uit het Prins Hendrikkanaal invaren. Het kanaal is doodlopend en eindigt in het centrum van Katwijk aan Zee (2008 worden hier nieuwe afmeerplaatsen gerealiseerd voor kleine dagmotorvaart. **11**